

Folksam LO Tjänstepension

Redogörelse för investeringsbesluts huvudsakliga
negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer

Referensperiod 2023
Folksam LO Tjänstepension

Redogörelse för investeringsbesluts huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer

Finansmarknadsaktör: Folksam LO Tjänstepension AB, 54930014Z0DMAW9XOX08

Sammanfattning

Folksam LO Tjänstepension AB 54930014Z0DMAW9XOX08, ("Folksam LO Pension") beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i sina investeringsbeslut. Det sker inom ramen för Folksam LO Pensions fondselektionsprocess för de fonder som utgör underliggande investeringar i fondförsäkring. Fonderna som väljs ut följer Folksam LO Pensions krav på hållbarhet och som fondbolaget ska beakta vid val av underliggande bolag i fonden. Investeringsbesluten i själva fondförsäkringen fattas av kunderna genom val av en eller flera fonder i den aktuella försäkringens fondutbud. Följande redogörelse är den konsoliderade redogörelsen för hur Folksam LO Pension beaktar huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Denna redogörelse omfattar referensperioden från 1 januari till den 31 december 2023 och har tagits fram inom ramen för EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR). Enligt SFDR definieras hållbarhetsfaktorer som miljörelaterade, sociala och personalrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor.

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension. Folksam LO Pensions syfte är att leverera en trygg pension genom ansvarsfulla investeringar som uppfyller avtalsparternas och de försäkrades behov.

Folksam LO Pension har inga egna fonder utan enbart fonder som förvaltas av externa fondbolag. Folksam LO Pensions fondutbud anpassas efter avtalsparternas krav på fondutbud. Fonderna genomgår en särskild fondselektionsprocess som ska följa de villkor som satts upp av avtalsparterna. Hållbarhetsarbetet är helt integrerat i fondselektionsprocessen. I fondutvärderingen finns tydliga hållbarhetskrav som alla externa fonder ska leva upp till.

Inom fondförsäkringsverksamheten är det fondbolaget och inte Folksam LO Pension som fattar investeringsbesluten i den specifika fonden, identifierar, prioriterar och bedömer Folksam LO Pension huvudsakliga negativa konsekvenser i samband med sitt urval av fondbolag och fonder. Det sker också vid uppföljning av att fondernas investeringar är i linje med Folksam LO Pensions riktlinjer för fondutbud och vid prioritering för Folksam LO Pensions påverkansarbete. Syftet är att bedöma om fondbolaget följer Folksam LO Pensions kriterier för utvalda fonders hållbarhetsarbete och dessa ska fondbolaget beakta vid val av underliggande bolag i fonden. Samtliga utvalda fonder ska inte bara ha en välintegrerad hållbarhetsanalys i sina investeringsprocesser utan ska också arbeta med att påverka de bolag de investerar i mot en högre grad av hållbarhet. Folksam LO Pension screenar löpande sitt fondutbud utifrån hållbarhetskriterier. Arbetet hjälper till att bedöma vilka fondbolag som ska omfattas av påverkansarbetet som syftar till att uppmuntra till att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och mot korruption. Med hjälp av arbetet med screening säkerställs också att de utvalda fonderna fortfarande uppfyller uppställda hållbarhetskriterier alternativt ska övervägas att ersättas med nya fonder som bättre följer uppställda hållbarhetskriterier. Investeringsbesluten i själva fondförsäkringen fattas av kunderna genom val av en eller flera fonder i den aktuella försäkringens fondutbud.

Nedan finns en tabell för indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer (indikatorer). De mäter omfattningen av negativa konsekvenser för hållbarhetsutveckling som orsakas av en investering. Indikatorerna består av både obligatoriska indikatorer och sådana indikatorer som Folksam LO Pension själv ska välja inom bland annat klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupktion. De valda indikatorerna kallas i tabellen nedan för "Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer".

Under 2023 har Folksam LO Pension bland annat fokuserat på följande huvudsakliga negativa konsekvenser; koldioxidavtryck, fossila investeringar, verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald, överträdelser av internationella bolagsstandarder, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Summary

Folksam LO Tjänstepension AB 54930014Z0DMAW9XOX08, ("Folksam LO Pension") considers principal adverse impacts of its investment decisions on sustainability factors. This is integrated into Folksam LO Pension's fund selection process. Folksam LO Pension selects and offers funds that comply with its sustainability criteria, and each fund company is responsible for following the sustainability criteria in their investment processes. The investment decisions in Folksam LO Pension's mutual fund offering are made by the customers through their selection of one or several funds from Folksam LO Pension's fund platform. The present statement is the consolidated statement on principal adverse impacts on sustainability factors of Folksam LO Pension. This statement on principal adverse impacts on sustainability factors covers the reference period from 1 January to 31 December 2023, and has been drafted to comply with the EU:s Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR).

Folksam LO Pension offers fund insurance for collectively agreed occupational pensions. Folksam LO Pension's purpose is to offer a safe and secure pension through responsible investments that meet the needs of both the parties of the agreement and the individual policyholders.

Folksam LO Pension has no in-house management of funds, instead we offer funds managed by external fund companies. Folksam LO Pension's fund offering is adapted to the contractual parties' requirements for fund offerings. The funds undergo a special fund selection process that must comply with the conditions set by the contractual parties. Sustainability work is fully integrated into the fund selection process. In the fund evaluation, there are clear sustainability requirements that all external funds must live up to.

As it is the fund company and not Folksam LO Pension that makes the investment decisions in the specific fund, Folksam LO Pension identifies, prioritizes and assesses the main negative consequences in connection with its selection of fund companies and funds. It also happens when following up that the funds' investments are in line with Folksam LO Pension's guidelines for fund offerings and when prioritizing Folksam LO Pension's advocacy work. The purpose is to assess whether the fund company follows Folksam LO Pension's criteria for selected funds' sustainability work, and the fund company must take these into account when choosing underlying companies in the fund. All selected funds must not only have a well-integrated sustainability analysis in their investment processes but must also work to influence the companies they invest in towards a higher degree of sustainability. Folksam LO Pension

continuously screens its fund offering based on sustainability criteria. The work helps to assess which fund companies should be covered by the advocacy work which aims to encourage taking responsibility for the climate and environment, human rights and against corruption. With the help of the screening work, it is also ensured that the selected funds still meet established sustainability criteria, alternatively consideration should be given to replacing them with new funds that better comply with established sustainability criteria. The investment decisions in the unit-linked insurance itself are made by the customers by choosing one or more funds from the current insurance's fund range.

Below is a table of indicators for the main negative consequences for sustainability factors (indicators). They measure the extent of negative consequences for sustainability development caused by an investment. The indicators consist of both mandatory indicators and such indicators that Folksam LO Pension itself must choose in areas such as climate and environment, human rights and anti-corruption. The selected indicators are referred to in the table below as "Other indicators for main negative consequences for sustainability factors".

During 2023, Folksam LO Pension has focused on the following negative consequences; greenhouse gas (GHG) emissions, GHG intensity, fossil fuel investments, violations of international standards, activities that negatively affect areas with sensitive biodiversity, exposure to controversial weapons and board gender diversity.

Beskrivning av de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor. För att säkerställa att fonderna har en begränsad negativ effekt på hållbarhetsfaktorer och för att kunna vidta åtgärder för att undvika eller minska dessa effekter analyserar Folksam LO Pension

bland annat de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer som är beskrivna enligt tabellen här nedan. Det finns indikatorer för tre olika grupper; för investeringar i investeringsobjekt, för investeringar i statliga och överstatliga enheter och investeringar i fastigheter.

Obligatoriska indikatorer

Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt

Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Mått	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod	
KLIMATRELATERADE INDIKATORER OCH ANDRA MILJÖRELATERADE INDIKATORER						
Utsläpp av växthusgaser	1. Utsläpp av växthusgaser	Scope 1- växthusgasutsläpp	123 456,35 ton Co2e	111 400,54 ton Co2e		<ul style="list-style-type: none"> Folksam LO Pension har fortsatt arbetet med att följa fondbolagens medlemskap i Net Zero Asset Managers initiative (NZAMI). Initiativet innebär att fondbolaget åtar sig att stödja investeringar i linje med nettonollutsläpp fram till år 2050 eller tidigare. Vid mätningar har Folksam LO Pension kunnat konstatera att fler bolag blir medlemmar. Vid den senaste mätningen hade 18 fondbolag som Folksamgruppen har på sin fondplattform ett medlemskap i NZAMI. Under 2023 har Folksam LO Pension fortsatt följt upp fondbolagen för att få svar om hur många fondbolag som antagit vetenskapligt förankrade klimatmål godkända av Science Based Targets Initiative (SBTi). Folksam LO Pension ser att många fondbolag har antagit SBTi, eller planerar för det.
		Scope 2- växthusgasutsläpp	76 732,91 ton Co2e	72 336,18 ton Co2e		
		Scope 3- växthusgasutsläpp	5 025 598,46 ton Co2e	3 608 233,01 ton Co2e		
		Sammanlagda utsläpp av växthusgaser	5 225 787,72 ton Co2e	3 791 965,54 ton Co2e		

						<ul style="list-style-type: none"> Under 2024 planerar Folksam LO Pension att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning, dessutom vill Folksam LO Pension också fortsätta arbetet med att erbjuda och ta in fler fonder som är i linje med Parisavtalet. I tillägg till det kommer klimatdelmål tas fram, som ska gälla mellan åren 2025 - 2030.
	2. Koldioxidavtryck	Koldioxidavtryck	372,46 ton Co2 per EURm	334,88 ton Co2 per EURm		<ul style="list-style-type: none"> Folksam LO Pension har fortsatt arbetet med att följa fondbolagens medlemskap i Net Zero Asset Managers initiative, se indikator 1. Samtliga fonder ska redovisa sitt koldioxidavtryck. Koldioxidavtryck visas i fondlistan för respektive fond www.folksamlopension.se
	3. Investeringsobjektets växthusgasintensitet	Investeringsobjektets växthusgasintensitet	898,35 ton Co2 per EURm	804,78 ton Co2 per EURm	Växthusgas-intensiteten angiven i marknads-värdesviktat medelvärde, ton koldioxid per miljon euro.	<ul style="list-style-type: none"> Folksam LO Pension följer och bevakar specifika fondbolags planer med att ansluta till NZAMI och hur andelen av fondbolag som är anslutna till NZAMI i utbudet utvecklas se indikator 1. Dessutom arbetar Folksam LO Pension med att fondbolagen ska anta vetenskapligt förankrade klimatomställningsmål godkända av Science Based Targets Initiative.

	4. Exponering mot företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	Andel av investeringar i företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen	2,33 %	2,88 %		<ul style="list-style-type: none"> • Under 2023 har Folksam LO Pension fortsatt sitt arbete och ställt frågan till fondbolagen om fonderna exkluderar fossila bränslen. Utfallet har blivit att många av fonderna utesluter fossila bränslen. Svaren möjliggör en dialog och påverkansarbete med berörda fondbolag. Folksam LO Pension screenar också fonderna två gånger per år genom att titta på exponeringen mot kol utifrån förutsättningen att fondbolaget ska sätta en gräns för hur stor del av omsättningen som får komma från termiskt kol. • Under 2024 kommer Folksam LO Pension fortsätta detta arbete.
	5. Andel av icke-förnybar energiförbrukning och energiproduktion	Investeringsobjektets andel av icke-förnybar energiförbrukning och icke-förnybar energiproduktion från icke-förnybara energikällor jämfört med förnybara energikällor, uttryckt i procent av totala energikällor	<p>Icke-förnybar energiförbrukning: 55,99 %</p> <p>Icke-förnybar energiproduktion: 14,15 %</p>	<p>Icke-förnybar energiförbrukning: 59,11 %</p> <p>Icke-förnybar energiproduktion: 23,26 %</p>	Indikatorn finns inte att tillgå som summerat värde och därför har valet gjorts att redovisa delarna var för sig.	<ul style="list-style-type: none"> • Folksam LO Pension har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam LO Pension har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
	6. Energiförbrukningsintensitet per sektor med stor klimatpåverkan	Energiförbrukning i GWh per miljon euro i intäkter från investeringsobjekt, per sektor med stor klimatpåverkan	<p>Jordbruk, skogsbruk och fiske: 1,22 GWh per EURm</p> <p>Byggverksamhet: 0,07 GWh per EURm</p> <p>Försörjning av el, gas, värme och kyla: 1,91 GWh per EURm</p>	<p>Jordbruk, skogsbruk och fiske: 6,77 GWh per EURm</p> <p>Byggverksamhet: 0,08 GWh per EURm</p> <p>Försörjning av el, gas, värme och kyla: 1,90 GWh per EURm</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Folksam LO Pension har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam LO Pension har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.

			<p>Tillverkning: 0,37 GWh per EURm</p> <p>Utvinning av mineral: 0,78 GWh per EURm</p> <p>Fastighetsverksamhet: 0,47 GWh per EURm</p> <p>Transport och magasinering: 0,74 GWh per EURm</p> <p>Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering: 0,91 GWh per EURm</p> <p>Handel, reparation av motorfordon och motorcyklar: 0,04 GWh per EURm</p>	<p>Tillverkning: 0,74 GWh per EURm</p> <p>Utvinning av mineral: 0,86 GWh per EURm</p> <p>Fastighetsverksamhet: 0,54 GWh per EURm</p> <p>Transport och magasinering: 0,76 GWh per EURm</p> <p>Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering: 0,82 GWh per EURm</p> <p>Handel, reparation av motorfordon och motorcyklar: 0,06 GWh per EURm</p>		
Biologisk mångfald	7. Verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald	Andel av investeringar i investeringsobjekt med platser/projekt belägna i eller i närheten av områden med känslig biologisk mångfald där investeringsobjektens verksamhet påverkar dessa negativt	1,91 %	2,48 %		<ul style="list-style-type: none"> • . Folksam LO Pension har under 2023 undersökt om fondbolagen har åtagit sig att sätta upp mål för biologisk mångfald. Exempelvis deltagande i Finance for Biodiversity. (FIB). • Folksam LO Pension kommer följa detta initiativ under 2024.

Vatten	8. Utsläpp till vatten	Ton utsläpp till vatten som genereras av investeringsobjekt per miljon investerade euro, uttryckt som ett vägt genomsnitt	0,73 ton per EURm	0,97 ton per EURm		<ul style="list-style-type: none"> Folksam LO Pension har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam LO Pension har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
Avfall	9. Farligt avfall och radioaktivt avfall	Ton farligt avfall och radioaktivt avfall som genereras av investeringsobjekt per miljon investerade euro, uttryckt som ett vägt genomsnitt	0,91 ton per EURm	21,49 ton per EURm		<ul style="list-style-type: none"> Folksam LO Pension har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam LO Pension har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.

INDIKATORER FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONALFRÅGOR, RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SAMT FRÅGOR RÖRANDE BEKÄMPNING AV KORRUPTION OCH MUTOR

Sociala förhållanden och personalfrågor	10. Brott mot FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Andel av investeringar i investeringsobjekt som har varit inblandade i brott mot FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag	0,34 %	0,29 %		<ul style="list-style-type: none"> Fondbolag som Folksam LO Pension väljer ut ska i investeringsprocessen för de aktuella fonderna ta hänsyn till hållbarhet. Det innebär bland annat att hållbarhetsfrågor ska beaktas i de ekonomiska bolagsanalyser och investeringsbeslut som görs när fonden investerar, men det behöver inte vara avgörande för vilka investeringar som görs. De internationella normer och konventioner som särskilt ska beaktas är: <ul style="list-style-type: none"> FN:s Global Compact OECD:s riktlinjer för multinationella företag FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI-Principles for Responsible Investments) FN:s Mål för hållbar utveckling
---	--	---	--------	--------	--	---

						<ul style="list-style-type: none"> • Folksam LO Pensions inställning är att de utvalda fonderna ska arbeta med att påverka bolag till ett förbättrat beteende snarare än att helt avstå från att investera i bolag som inte nått upp till en önskvärd nivå i sitt hållbarhetsarbete • Mot bakgrund av detta har Folksam LO Pension under 2023 fortsatt analysera hur fonderna förhåller sig till denna indikator, för att säkerställa att de fondbolag Folksam LO Pension har på sin fondplattform uppfyller de krav som exempelvis FN:s Global Compact medför. • Folksam LO Pension använder data som hjälper till att kartlägga bolag som systematiskt agerar i strid med FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, samt andra internationella konventioner och överenskommelser inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och bolagsstyrning. • Under 2024 planerar Folksam LO Pension att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning.
	11. Inga processer och efterlevnadsmekanismer för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse och OECD:s riktlinjer för multinationella företag	Andel av Investeringar i investeringsobjekt utan strategier för att övervaka efterlevnaden av FN:s globala överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller mekanismer för klagomålshantering av brott mot FN:s globala	27,74 %	48,00 %		<ul style="list-style-type: none"> • Se indikator 10. • Under 2023 har Folksam LO Pension ställt frågan om regelefterlevnad till samtliga fondbolag eftersom Folksam LO Pension strävar efter att fondbolag har rätt rutiner på plats för att kontinuerligt leva upp till de krav som dessa ramverk medför. • Under 2024 planerar Folksam LO Pension att fortsätta detta arbete enligt ovan beskrivning.

		överenskommelse eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag				
	12. Ojusterad löneklyfta mellan könen	Genomsnittlig ojusterad löneklyfta mellan könen hos investeringsobjekt	17,09 %	16,72 %		<ul style="list-style-type: none"> Folksam LO Pension har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam LO Pension har dock indikatorn i åtanke när Folksam LO Pension bedriver påverkansarbete, och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant. Se mer information kring generellt arbete inom jämställdhet och mångfald under indikator 13.
	13. Jämnare könsfördelning i styrelserna	Genomsnitt för manlig och kvinnlig representation bland styrelseledamöter i investeringsobjekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseledamöter	27,85 %	27,33 %		<ul style="list-style-type: none"> Folksam LO Pension har under mycket lång tid drivit frågor rörande jämställdhet och mångfald. Under 2023 lyftes denna fråga igen till alla fondbolag på plattformen. Folksam LO Pension ser fortfarande underrepresentation av kvinnor i fondbolagens styrelser även om en förflyttning har skett. Folksam LO Pension planerar att fortsätta detta arbete under 2024.
	14. Exponering mot kontroversiella vapen (antipersonella minor, klusterammunition, kemiska vapen och biologiska vapen)	Andel av investeringar i investeringsobjekt som är involverade i tillverkning eller försäljning av kontroversiella vapen	0 %	0 %		<ul style="list-style-type: none"> Folksam LO Pension äger inga egna fonder. Vi erbjuder fonder från externa fondbolag. Folksam LO Pensions utvalda fonder ska exkludera bolag som tillverkar kontroversiella vapen. Folksam LO Pension analyserar och följer upp denna indikator genom screening av fondernas innehav. Screeningen utförs av ett externt analysföretag och sker två gånger per år. Folksam LO Pension analyserar svaren från analysföretaget och tar därefter beslut om vidare påverkansarbete. En

						<p>exponering via en fonds investeringar styrs inte av Folksam LO Pension. Om ett innehav flaggas för kontroversiella vapen bedriver Folksam LO Pension dialog och påverkansarbete med berört fondbolag rörande det aktuella innehavet. En löpande bedömning görs inför eventuellt beslut att ersätta fonden.</p> <p>• Under 2023 har Folksam LO Pension genomfört detta arbete enligt ovan, vilket Folksam LO Pension även planerar att göra under 2024.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Indikatorer som gäller för investeringar i statliga och överstatliga enheter

Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
Miljö	15. Växthusgasintensitet	Investeringsobjektens växthusgasintensitet	0,06 Kton per EURm	0,07 Kton per EURm	Växthusgas-intensiteten angiven i marknads-värdesviktat medelvärde, ton koldioxid per miljon euro.	• Folksam LO Pension har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam LO Pension har dock indikatorn i åtanke när Folksam LO Pension bedriver påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.
Sociala aspekter	16. Investeringsobjektens hemvist där det förekommer bristande samhällsansvar	Antal länder där investeringsobjekten har sin hemvist där det förekommer bristande samhällsansvar (i absoluta tal och relativa tal, dividerat med samtliga länder där investeringsobjekten har sin hemvist), enligt internationella fördrag och konventioner, Förenta nationernas principer och, i	Antal länder: 0 st Andel länder: 0,00%	Antal länder: 0 st Andel länder: 0,00 %		• Folksam LO Pension har under 2023 inte vidtagit någon särskild aktivitet inom detta område. Folksam LO Pension har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete och lyfter den i de fall det bedöms vara relevant.

		förekommande fall, nationell lagstiftning.				
Indikatorer som gäller för investeringar i fastigheter						
Indikator på negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Mått	Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	Förklaring	Vidtagna åtgärder, och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod
Fossila bränslen	17. Exponering mot fossila bränslen genom fastigheter	Andel av investeringar i fastigheter som är involverade i utvinning lagring, transport eller tillverkning av fossila bränslen.	N/A	N/A	Denna indikator är inte relevant för fondförsäkring.	
Energieffektivitet	18. Exponering mot energieffektiva fastigheter	Andel av investeringar i energieffektiva fastigheter.	N/A	N/A	Denna indikator är inte relevant för fondförsäkring.	
Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (Valda indikatorer)						
YTTERLIGARE KLIMAT- OCH MILJÖRELATERADE INDIKATORER						
Negativa konsekvenser för hållbar utveckling		Negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (kvalitativa eller kvantitativa)			Mått	
Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt						
Utsläpp	4. Investeringar i företag utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp			Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022	
				Andel av investeringar i investeringsobjekt utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp som syftar till att anpassa sig till Parisavtalet: 20,26 %	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan initiativ för minskning av koldioxidutsläpp som syftar till att anpassa sig till Parisavtalet: 26,91 %	
YTTERLIGARE INDIKATORER FÖR SOCIALA FÖRHÅLLANDEN OCH PERSONALFRÅGOR, RESPEKT FÖR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SAMT						

FRÅGOR RÖRANDE BEKÄMPNING AV KORRUPTION OCH MUTOR.

Indikatorer som gäller för investeringar i investeringsobjekt

Negativa konsekvenser för hållbar utveckling	Negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer (kvalitativa eller kvantitativa)	Mått	
		Konsekvenser år 2023	Konsekvenser år 2022
Sociala förhållanden och personalfrågor	4. Ingen uppförandekodex för leverantörer	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan leverantörens uppförandekodex (mot osäkra arbetsförhållanden, osäkert arbete, barnarbete och tvångsarbete): 3,81 %	Andel av investeringar i investeringsobjekt utan leverantörens uppförandekodex (mot osäkra arbetsförhållanden, osäkert arbete, barnarbete och tvångsarbete): 3,41 %
Mänskliga rättigheter	9. Ingen policy för mänskliga rättigheter	Andel investeringar i enheter utan en policy för mänskliga rättigheter: 3,74 %	Andel investeringar i enheter utan en policy för mänskliga rättigheter: 3,49 %

Beskrivning av policyer för att identifiera och prioritera de huvudsakliga negativa konsekvenserna för hållbarhetsfaktorer

Folksam LO Pensions hållbarhetsarbete styrs av placeringspolicyn och riktlinjer för fondutbud. Placeringspolicyn antogs av bolagets styrelse senast den 29 november 2023 och riktlinjerna för fondutbud antogs av bolagets VD senast den 14 december 2023. Sektionen Fondselektering på enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet ansvarar för implementering av ovan nämnda styrdokument och säkerställer att riktlinjerna följs genom att följa upp fondernas arbete. Inom fondförsäkringsverksamheten är det fondbolaget och inte Folksam LO Pension som fattar investeringsbesluten i den specifika fonden, identifierar, prioriterar och bedömer Folksam LO Pension huvudsakliga negativa konsekvenser i samband med sitt urval och uppföljning av fondbolag och fonder.

Placeringspolicyn och riktlinjerna för fondutbud innehåller bland annat Folksam LO Pensions kriterier för utvalda fonders hållbarhetsarbete och för fondselektering. Kriterierna utgör en hjälp och ett tillvägagångssätt för att ställa upp krav på fondbolagens hållbarhetsarbete så att fondbolagen identifierar, prioriterar och bedömer huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer i samband med att de beslutar om fonders investeringar och löpande följer upp dessa. Folksam LO Pension vill även att fonderna ska vidta åtgärder för att undvika och minska investeringarnas huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Folksam LO Pensions kriterier kan delas upp i uteslutande och påverkande kriterier. De uteslutande kriterierna sätter de yttre ramarna för vad Folksam LO Pension vill att fonderna investerar i och vad de inte ska investera i. Med hjälp av kriterierna kan Folksam LO Pension välja bort en fond som har investeringar som bedöms bedrivas i en verksamhet som i stort sett uteslutande bidrar med huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer,

samtidigt som verksamhetens natur också innebär att fondens investeringar bedöms ha en begränsad möjlighet att ställa om i en mer hållbar riktning. Därtill styr de påverkande kriterierna arbetet med att försöka påverka fonderna som Folksam LO Pension erbjuder i en mer hållbar riktning.

Enkelt uttryckt leder kriterierna till att Folksam LO Pension ställer följande krav på fondbolag:

Folksam LO Pensions utvalda fonder ska inte investera i bolag som tillverkar eller distribuerar klusterbomber, personminor, kemiska vapen, biologiska vapen eller kärnvapen. Fonderna ska inte heller investera i tobak, cannabis, pornografi, kol eller kommersiell spelverksamhet. Folksam LO Pension vill även att fonden agerar i det fall ett bolag kan anses ha kränkt internationella normer. Det finns mer information om Folksam LO Pensions uteslutandekriterier och vilka gränser som gäller för uteslutande på bolagets hemsida.

Folksam LO Pensions utvalda fonder ska påverka de bolag de investerar i mot en högre grad av hållbarhet. Påverkan kan ske dels genom fondförvaltarens dialog med bolagen, dels genom fondbolagets övergripande hållbarhetsarbete. Påverkan kan ske i egen regi och/eller tillsammans med andra. Fondbolagen ska också, där så är möjligt, delta i valberedningar för att påverka styrelsens sammansättning.

Hur fondbolagen arbetar med påverkansarbete och vad det resulterar i redovisas till Folksam LO Pension i regelbundna uppföljningar. I de fall brister uppmärksammas som är kopplade till hållbarhet ska bolaget, där fondbolaget inte ser någon förändringsvilja eller bedömer att bolaget inte kommer att komma till rätta med problemen under en acceptabel tidshorisont, utvärderas och underkännas för investering.

Fonderna screenas två gånger per år av en extern leverantör, ISS ESG, både utifrån Folksam LO Pensions krav på uteslutande kriterier samt internationella normer och konventioner. Därtill görs även den årliga mätningen av indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Detta för att kunna bedöma vilka fondbolag och fonder som ska omfattas av påverkansarbete.

Folksam LO Pension prioriterar sitt påverkansarbete utifrån en rad olika parametrar, bland annat storleken på innehaven i fonden i förhållande till fondens totala förvaltade kapital. Större ägarandel resulterar till ett mer prioriterat ärende. En annan parameter är att överväga hur sannolikt det är att huvudsakliga negativa konsekvenser, som identifierats i uppföljning, blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli. Vid incidenter som bidrar till huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer prioriterar Folksam LO Pension de ärenden som har större omfattning. Det innebär att Folksam LO Pension bibehåller ett visst mått av flexibilitet i påverkansarbetet mot fondbolagen för att snabbt kunna anpassa sig utifrån en förändrad omvärld.

Folksam LO Pension beaktar även ett urval av de valbara indikatorerna. Metoden för att välja ut de valbara indikatorerna som det redogörs för under rubriken "Andra indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer" tar sin utgångspunkt dels i våra befintliga styrdokument för att säkerställa att de bedöms vara relevanta för Folksam LO Pensions prioriteringar inom hållbarhetsområdet, dels bedöms ha tillfredsställande tillgång på data. I Folksam LO Pensions arbete med de valbara indikatorerna gör Folksam LO Pension sin bästa bedömning av hur sannolikt det är att dessa huvudsakliga negativa konsekvenser blir verklighet samt hur allvarliga de kan bli.

I arbetet med att identifiera och beakta huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer använder sig Folksam LO Pension primärt av data

från Sustainalytics – en internationellt erkänd leverantör av hållbarhetsdata. Det är generellt en stor utmaning för alla finansmarknadsaktörer att det saknas data avseende indikatorer. Den totala data Folksam LO Pension har fått för sina investeringar visar att täckningsgraden varierar stort och för flera indikatorer är täckningsgraden för investeringarna mycket låg. Folksam LO Pension har haft och har alltjämt en löpande dialog med sina leverantörer för att säkerställa att de samlar in all data som finns att tillgå och Folksam LO Pensions uppfattning är att en annan dataleverantör hade ställts inför samma utmaning med bristande datatäckning.

Eftersom data inte är lättillgänglig har Folksam LO Pension baserat beräkningen av indikatorer för fonder på genomlyst data rapporterat till tredjepartsleverantör av fonderna själva. Med genomlyst data avses att informationen har hämtats från de underliggande investeringarna.

Policyer för aktieägarengagemang

Folksam LO Pension uppställer krav på att fondbolagen har undertecknat FN-initiativet Principles for Responsible Investment (PRI) dvs FN:s principer för ansvarsfulla investeringar och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Folksam LO Pension följer upp att fondbolagen i sin tur arbetar för att påverka de bolag som de investerar i att ta ansvar för klimat och miljö, mänskliga rättigheter och andra principer i PRI. Utifrån de krav som Folksam LO Pension uppställer på fondbolagen och utvalda fonder rörande påverkansarbete ska respektive fondbolag beakta indikatorer i sitt aktieägarengagemang. Härvid beaktas bland annat koldioxidavtryck, fossila investeringar, överträdelse av internationella bolagsstandarder, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Fondbolagen följs löpande upp utifrån hur de arbetar med påverkansarbete och vad det resulterat i. Folksam LO Pensions arbete med hållbarhet inom ramen för fondselektionsprocessen är under ständig utveckling och anpassas i viss mån med utvecklingen i omvärlden och på finansmarknaden. Detta innebär att både styrdokument och krav på påverkansarbete kan komma att ändras i framtiden om det inte sker någon minskning av huvudsakliga negativa konsekvenser för fondutbudet under en relevant tidsperiod. Men ytterst kan det innebära att Folksam LO Pension väljer bort en fond och väljer in en annan mer hållbar fond.

Hänvisningar till internationella standarder

Folksam LO Pensions hållbarhetsarbete inom fondselektering styrs av placeringspolicyn och riktlinjer för fondutbud. Enligt policyn och riktlinjerna ska utvalda fonders arbete med integrering av hållbarhetsfrågor i investeringsprocessen särskilt beakta internationella normer och konventioner såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Principer för Ansvarsfulla Investeringar (PRI) samt FN:s Global Compact och FN:s Mål för hållbar utveckling. Fondbolaget ska ha anslutit sig till PRI alternativt ha en fastställd plan för en sådan anslutning.

Folksam LO Pension screenar löpande fonderna i fondutbudet både utifrån uteslutande kriterier och utifrån internationella konventioner och normer. I den normbaserade screeningen utgår vi från bland annat OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s Global Compact. Fondernas innehav

analyseras även utifrån internationella standarder av en extern leverantör av hållbarhetsdata två gånger per år. Via detta tillvägagångssätt analyseras överensstämmelsen med internationella standarder samt indikatorerna för sociala förhållanden och personalfrågor vilka beskrivs i detalj i tabellen för obligatoriska indikatorer. Screeningen bidrar även till underlag för Folksam LO Pensions påverkansdialoger med fondbolag i de fall ett innehav i en fond strider mot något av nämnda ramverk.

Folksam LO Pension följer upp fondbolagens deltagande i Net Zero Asset Manager Initiative (NZAMI), där medlemmarna åtagit sig att placeringsportföljerna ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Fokus inom alliansen handlar om att åstadkomma en verklig klimatomställning i världsekonomin, och att använda den förändringskraft som finns när många ägare går samman med en gemensam och tydlig målsättning. Folksam LO Pension följer även fondbolagens arbete med hur många som har antagit initiativet Science Based Targets, SBTs.

Historisk jämförelse

Folksam LO Pensions analys av huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer visar att majoriteten av de indikatorer som mäts har rört sig i en positiv riktning alternativt legat relativt stabilt under 2023, i jämförelse med 2022.

Det finns det ett antal indikatorer som rört sig i motsatt riktning. Absoluta utsläpp i Scope 1 och 2 har ökat under 2023 jämfört med 2022. Detta förklaras primärt av att Folksam LO Pensions förvaltade kapital har vuxit, vilket leder till större innehav och därmed större utsläppssiffror. Sett till intensitet, det vill säga utsläpp i relation till tillgångarnas försäljning, har emellertid utsläppen minskat under 2023 jämfört med 2022.

Vidare har Folksam LO Pension även sett ökade utsläpp inom Scope 3. Detta förklaras primärt av att allt fler bolag har börjat rapportera Scope 3-siffror, vilket därmed leder till en högre rapporterad siffra för Folksam LO Pension.

Å andra sidan ser Folksam LO Pension att fondbolagen förflyttade sin energiförbrukning allt mer mot förnybar energi under 2023 jämfört med 2022. Vidare ser vi flera branscher som har minskat sin energiförbrukning överlag under 2023 jämfört med 2022. Detta gäller exempelvis jordbrukssektorn, transportsektorn samt bygg- och fastighetssektorn. Sammantaget visar dessa siffror att det finns en omställningsvilja.

För övriga indikatorer som Folksam LO Pension mäter sågs en relativt stabil utveckling, med ingen eller liten skillnad mellan 2023 och 2022.